

Houby: neprávem přehlížený největší žijící organismus?

Valašsko – Houby jsou pro nás těžce uchopitelné organismy. Většina z nás si představí urostlého praváka ve smrkovém lese, ale vzpomenete si na houby, když popíjíte burčák, pečete chleba nebo si pochutnáváte na plísňovém sýru?

Houby mají nekonečně mnoho využití například v potravinářství, lékařství a mnohé další. Bez hub by to vlastně ani nešlo. Na druhou stranu známe mnoho houbových onemocnění a chorob, které člověku nadělají ne jednu vrásku.

Houby jsou často neprávem přehlíženy i přes to, že mohou být největším žijícím organismem na planetě. Řeč je o václavce smrkové v oregonských Blue Mountains, která zabírá téměř 965 hektarů půdy. Toho to giganta však v celé své kráse neuvidíme, protože jde o spleť sítí kořenů rostoucích v hrabance, v půdě a pod kůrou hostitelských dřevin, kterým se říká rhizomorfy. Václavka smrková roste hojně i

v našich lesích a pro lesníky je noční můrou.

Ve zdravém lese s přirozenou skladbou dřevin, jako jsou většinou původní smíšené lesy, se chová jako saprotrof. To znamená, že rozkládá odumřelou organickou hmotu, jako jsou pařezy a příležitostně kořeny přestárých stromů. Nao-

pak v nepůvodních, hojně vysazovaných smrkových monokulturách je primárně parazitickou dřevokaznou houbou, která napadá i kořeny a spodní část kmenů živých stromů.

Tyto stromy následně vadnou, zastavují svůj růst, narušuje se jejich stabilita proti větru a také vznikají vhodné

podmínky pro množení podkorního hmyzu. Jedním ze způsobů, jak omezit šíření václavky je rozšíření konkurenčních saprofytních druhů, které osidlují pařezy a tím omezují šíření václavky svými fungicidními nebo mykoparazitickými vlastnostmi. Jsou jimi například třepenitky.

Nejefektivnější je však ochrana z hlediska prevence, jako je svědomitá a pečlivá pěstební péče a správná volba dřevin pro obnovu lesů. Pokud se chcete o těchto a jiných houbách dozvědět více, přijďte na výstavu živých hub do Zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, která se bude konat 19. – 24. 9. 2017.

Součástí výstavy je mykologická poradna, kde si můžete nechat určit vámi nasbírané houby a výstava fotografií hub s komentovanou prohlídkou autora.

Barbora Sasáková, Muzeum regionu Valašsko

Obr.: Václavka hlíznatá (fotoarchiv Muzea regionu Valašsko)